

Žarko Radaković

VAMPIRI

– odlomak iz romana –

Noć sa ženom iz bioskopa beše, zapravo, dosadna. Bila je, na neki način, ponavljanje jedne sekvence iz filma. Počelo je slučajnim dodirima kolena o koleno između sedišta. Bilo je to u trenutku ulaska glavnog junaka, „vođe vampira“, u spavaću sobu glavne junakinje filma („prve žrtve vampirizma“). Žena je reagovala „kao ošurena“. Bila je mlada i „božanski lepa“ („izazov vampiru!“).

Ujedno sanjiva: i za film, i za flert, i za svoj sopstveni život. Kao da je slučajno ušla u bioskopsku dvoranu. Tek prilikom svlačenja lakog mantila i prebacivanja šala preko raskošnih nogu videh u njenim očima žudnju za dominacijom. Osetih odlučnost. Ujedno omirisah težinu svoga porekla. Sudar kolena se ponovio nekoliko puta. Uvek je reagovala manje iznenađeno. Svakim dodirima sam se sve više plašio da ću izgubiti kontakt sa slikom filma. Nakon poslednja dva doticaja kolenima žena je čak „sa zadržkom“ odmakla nogu. Kao da je odaslala signale koji su, najedanput, postali jasne oznake namere. Žena je nekoliko puta sa kolena zbacila mantil i šal, i svaki put ih sa poda podizala uz izvinjenje izgovoreno šapatom prepunim vazduha. Na pragu ulazne kapije zgrade u susednoj ulici ispala joj je na trotoar tašna. Zazvečali su ključevi. Na stepeništu joj je otpala štikla cipele. Najedanput je bila za glavu niža od mene. Već je na prvom odmoru stepeništa zadigla suknju i svukla gaćice. (Ni sam ne znam zašto sam se prisetio svoje četvrte supruge.) Na ulaznim vratima stana ispustila je ključeve. Nasmejao sam se i šakom čvrsto pritisnuo njeno uzavrelo telo. Nije me propustila kroz sada širom otvorena vrata, nego je prva kročila u svoj stan, krećući se unatraške, iskidanim, različitim koracima, čas kao pijanac, čas kao divljak, čas kao pospano dete, čas kao ranjena zverka.

Bio sam naprosto unesen: najpre u kuhinju, pa u kupatilo, pa u spavaću sobu. „Zašto si za vreme projekcije filma disao tako isprekidano“, upitala je. Posle divljačkog snošaja na podu u radnoj sobi, pušila je, strastveno, uobičajenu cigaretu, i, uobičajeno, zurila u plafon. Sedeo sam, obučen, u naslonjači i gledao raskošno nago telo lepe žene, sada preobraćene u staricu u nameri da ode u kuhinju i skuva belu kafu. Na radiju se čula tiha muzika gitarište Bila Frizela (Bill Frisell). Senke na zidu: meandri Julija Knifera. Sve knjige na polici: samo Handkeove. Tišina. Odlično se osećam. Zatim se podiže slab vetar. Lahor se, onda, preobraća u oluju. Nameštaj, slike, ukrasni predmeti, zavesa i svi prizori u sobi podsećaju na predratnu (veliku) Jugoslaviju.

A onda su se, u uglu prostorije, pokrenule bubašvabe. Žena je, visoko i široko, podigla duge noge. I: Sa tavanice počeo da otpada kreč. I: Počeše ženi da rastu zubi. Sve slike na zidovima su same od sebe popale na tle. U kuhinji su se vrata frižidera otvorila i odmah zatvorila. U međuvremenu se na tle iskotrljalo povrće. Ispod zadnjice žene beše na jorganskom čaršavu ogromna lokva krvi koja se širila u obliku geografske karte zemlje u raspadanju.

Nisu bile važne granice. Ni to cepanje prekrivača (naravno, neprijatnog zvuka) nije bilo važno. Važno beše osećanje straha: ne od neprijatnog sna, nego od obustave porekla.

Povest o vampirima počinje na zapadu prostrane zemlje. Odmah su uočljivi široki oblaci na dalekom horizontu. Boje su, razume se, jake i vrele. Snimatelj je posebno vodio računa o krupnom zrnu u slici senki predmeta obasjanog suncem na zalasku. Uz snažan potres slike i jake zvuke (čega?), ispadajući kao odlomljeni delovi tela, u kadru se, naglo, pojavljuje džip. Deluje kao deo planine na vidiku u pozadini, presvučene večernjim, ili jutarnjim, sfumatom: Trenuci u kojima svaki iole iskusni istoričar umetnosti zaključuje da su svi likovi na freskama Leonarda Davinčija pojave noći, sklone razvratu. Ljubitelji povesti strave i užasa bi se posebno obradovali toj slici somnabulnog stanja. Ni jedan detalj nije u funkciji izazivanja osećanja straha. Neko ko se tih dana selio, prelazeći iz jednog stanja u drugo, tražeći novi nameštaj, novu odeću, novo lice, novu telesnu težinu, mogao je u obilju pojedinosti te zbilja vrele slike da pronađe „lepo i korisno“. Ni kućepazitelj zgrade u jednoj od najbesmislenijih ulica grada, u koju se odlazilo samo zbog prodavnice (uvek sveže) ribe, nije odolevao izgledu ogromne sekire koju je junak filma u jednom trenutku isprobao udarcem u stablo kaktusa, i, uz snažan urlik, podigao je na rame, te se odlučno osvrnuo prema svojim drugarima, izbacivši iz grla onaj odlučni poziv „u boj!“

Bili su to komandosi specijalne jedinice za borbu protiv vampira. Kažimo i da je glas izgovorenog poziva za polazak na zadatak odraz razmene kratkih odlučnih pogleda. Behu ovi tako sigurni, prodorni, važni, svečani, ujedno tihi, čak i pomalo pospani, zanese-njački i zaljubljenički. I svaki je gledalac - i student stomatologije u trećem redu bioskopske dvorane, i prodavačica cveća u dvadesetomom redu, i frizerka u sedamnaestom, i bankarski činovnik u trinaestom, i anestetičar u osmom, i zlatarka u jedanaestom redu bioskopske dvorane - osetio potrebu za primicanjem bliže telu osobe na susednom sedištu. Prebacih ruku preko naslona stolice (do moje) baš u trenutku snažnog zvižduka kojim je vođa grupe komandosa dao znak za ukrcavanje u džipove. Razume se da je prašina iza grubih, teških točkova tih vozila u vratolomnoj, ali i vesničkoj, gotovo svečanoj, vožnji bila teška, gusta i sudbonosna.

Vampiri su, pak, delovali sasvim drugačije. Fizički izgled tih anti-bića je odstupao od svakog „standarda“. Ne možemo tvrditi da su oni lepe pojavnosti. Ni u kom slučaju nisu idealnog oblića. Svaki, međutim, poseduje „markantnu crtu“. („Opet detalji!“) Iz celine se nenadno izdvaja pojedinost koja se neočekivano ukazuje kao posebnost. „Dominanta jedinica!“ Odmah se ona, (našim) pogledom, vraća svome „kontekstu“. To je sporo „zumovanje“ u „total“. Pogled jeste, pritom, miran i odmeren. Vođen je, međutim, „markantnom crtom“ celine, tačno, strogo i bez odstupanja. Prizor je, dakle, „moćna armija“ pod komandom vođe jasnih namera. Kretanje je stalno napredovanje, marširanje i osvajanje prostora celine. Poput viskozne tečnosti je to širenje u svaki budžak celine. Uskoro u ovoj i nema praznina. Prostor pogleda se puni, sabija i gotovo krivi pod teretom nadmoći Jednoga: svemoći „markantne crte“ vampirske pojave. I ne traje taj proces ni brzo ni sporo. Neuočljivim ali i te kako opipljivim Napredovanjem uspostavlja se despotska vladavina detalja nad celinom. I: Pojavnost anti-bića ostaje, kao za svagda, obeležena nespoznatljivim, ali čulno do jeze prisutnim žigom. Markantna crta dominacije deluje, pak, kao ožiljak na, inače, lepom i skladnom telu. Kao instant ružnoće, sažet u malenkosti iz koje izbija sva mon-

struoznost, strahotnost koja najedanput demonski ovlada svim anti-bićem, spremnim da iz-sebe izvan-sebe prospe svu-takvu svojost.

Na primer, jedna vampirica beše neobično vitkog, takoreći devičanski lomnog stasa, i malenih čvrstih bezazleno razigranih grudi; gotovo da je prizivala zaštitu; gotovo da si poželeo da je uzmeš u naručje. A onda se, naglo, ukazao njen razroki pogled; nije to, međutim, bila uobičajena pomenost u očnom sistemu; anti-biće je imalo dvostruki pogled; kao dan i noć su se smenjivale zenice zagasitih očiju. Anti-biće je postepeno, tiho, hipnotisalo žrtvu; zakivalo ju je za sedište, ležište ili stojište: pogledom. I odmah je počeo ples čarobnice. I odmah se žrtva samo još poslušno predavala tom tako nesvakidašnjem osvajaču. I nije bilo snage za odupiranje napasnoj moći „agresora“. Beše to sila usmerena na primenu nekoliko, inače, jeftinih trikova. Njihova se efikasnost ogledala u bestidnom sprovođenju nečega što nikome nije ni na pamet palo. Na primer, reklo bi to anti-biće „priđi mi i uzmi me“, ili „oslobodi me“, ili „podari mi utehu“.

Jedan vampir je imao preveliko, istureno, oblo, gotovo budžasto čelo, odavajući utisak neizmerne inteligencije. Taj je detalj u potpunosti dominirao snažnim korpusom, telom pred kojim si, inače, mogao da osetiš samo silinu. A snaga simuliranog intelekta, izbijajući iz golog oblika čela vampira ne samo da je kočila strasti, nego je gotovo hipnotički delovala na žrtvu koja se odmah svlačila, smanjivala, povijala i prepuštala zagrljaju, pre svega pogledu demona koji nije činio ništa. Sedeo je prekrštenih ruku i takoreći dosadno pratio umiranje žrtve i prelaženje dana u noć. Nos trećeg anti-bića beše posebice izdužen. Bio je produžena ruka organa mirisa, ali i aparat hvatanja u slabosti sagovornika. Ujedno je mirisanje takvim organom bilo širenje zaraze u spoljašnjost. Baš kao što su duge noge jedne od vampirica bile kao lepljive trake ispod lusterata, na koje su se na smrt lepila bića, preobraćena, sama od sebe, omađijana raskošnim izgledom nogu anti-bića, u muve. Koprčala su se u samrtnom ropcu obuzetosti lepotom kože, izvajanih mišica i nežnošću odavno mrtvog tela čarobnice.

I žrtva beše nesvesna kraja života, zanosno prepuštena jeftinom triku pokazivanja čari nagote. A kada se u slici pojavio glavni vampir, odeven, napadno, u tkanine crne boje, poželeo sam da se i sam priključim toj grupi anti-bića, iako sam od prvog kadra filma bio na strani komandosa: dobrim delom i zbog mog razbojničkog porekla. (Majka mi je poticala od odmetnika i bandita koji je prepadao uglednike, najčešće na pustim raskršćima. Pobegao je u susednu zemlju u kojoj se smirio i osnovao porodicu. Svome potomstvu je preneo nemir svoje mladosti. Svi smo snažne telesne građe; baš kao i ovi komandosi: Jedan, na primer, ima zastrašujuće široka ramena, „kao trokrilni orman“. Šake drugoga su ogromne, „kao lopate“. Noge jedne komandoskinje, ili rođake, su krupne, jake i tvrde, „kao balvani od bukovine“. Grudi druge rođake, ili komandoskinje, su čvrste i šiljate, „kao oštrice noža“.)

Pojava glavnog vampira je, dakle, obličje muškarca visokog vitkog stasa, telo ogrnuto crnim dugim plaštom. Uzak, oštar, pravilnog oblika nos naprosto izbija iz sužene prevlake između očiju. Ove su podsetile na dva prostrana jezera uzburkanih talasa, u kojima su zenice, kao dva jedrenjaka, divlje bacana u svim pravcima, ne bludile nego fiksirale biće naspram anti-bića i odmah ga preobraćale u brodolomnika. „Master“ (gospodar) beše ime kojim su tu grdosiju oslovljavali ostali vampiri i vampirice. I za razliku od smrtnika, Master

se nije odazivao, nego je, jednostavno, nastupao - koračajući, jezdeći, leteći, nadirući, produrući i gazeći. A bio je zbilja lep. Gotovo arhaičnih manira. Spuštenih „jebozovnih“ rame-
na. (Za razliku od nas, potomaka bandita, ramena uglavnom široko izbačenih u stranu.) (Za razliku od nas „kockastih ljudi“!) Prelepih koščatih šaka. (Govorim, dakle, o glavnom vampiru, Masteru, a ne o nama potomcima razbojnika.) Najpravilnije sečenih usnica. Elastičnog, ali tako tako čvrstog tela. (Za razliku od nas, potomaka bandita, često otromboljenih usana, klempavih ušiju, krutih telesina.) (Za razliku od nas potomaka bandita koji smo jedni druge jedino još zamišljali kao holivudske zvezde, junake, pa i vampire... Razume se da sam profesora P. često video kao zamenu holivudskom glumcu Klintu Istvudu iz nekih njegovih kasnijih filmova. Ali ove večeri, te „noći vampira“, poželeh najedanput profesora P. u ulozi vođe grupe komandosa za „likvidacije“ vampira. Jer i profesor je bio „lep čovek“. Visok, gorštačkog stasa, lica kao u uprepodobljenog buntovnika spremnog da u svoj svojoj kultivisanosti eksplodira i pokrene snage strahotnosti. Beše i dominantan! Kadar da „parira“ Masteru.) Master se, dakle, pojavio odmah u stilu osvajača. Nastupio je u pratnji najbližih i najodanijih istovetnika. (Reći „istomišljenik“, ili „pripadnik“, bilo bi pre-slabo). I ta grupica bioloških anti-reformatora, onih koji su zbilja menjali krvotok sudbine, je delovala kao Jedno. Ne kao stado. Ne udruženo. Ne izabranički. Bili su oni zaista odred smrti. Jedinica nadljudske snage u ničim kontrolisanom zanosu. Ekipa za uništavanje svega bivstvujućeg. Odrazi suštastva zla. Sami krajevi smrti, kao produženja, ne života, nego priličja života, i to u večnoj, neprirodnoj, neskrivenim nagonima gonjenoj akciji širenja zaraze i prokletstva nastalog u obuzetosti sobom, zaraze usršene, pak, u onom jedinom telesnom detalju („markantnoj crti“), ožiljku nastalom u koliziji bezdana sebe, nepostojanja porekla sebe i ponora savremenosti, iz obuzetosti sobom i iz pritiska spoljašnjosti, iz neutoljive želje za perfekcijom i iz nesvesnosti svojih slabosti, iz kolizije neke sektaške zatvorenosti i neutoljive želje za širenjem koje nikada nije moglo biti otvaranje nego samo još čvršće zatvaranje, bolno komprimiranje, raspomamljeno primicanje imploziji. Dakle, behu ta anti-bića instant neutoljive žudnje za tamnim, vlažnim, žitkim i pospanim. U takvoj, kompaktnoj, nerazdvojivoj grupi se i komuniciralo na svojstven način. Uglavnom su izgovarane pojedinačne reči: kao povraćanjem izbacivane, kao zaokružene jedine oznake i označitelji ujedno. Odmah su te elokucije bile oslobođene svakog tereta informativnosti. Bile su višestruko usmereni simboli. Određeni ne za primanje i dešifrovanje, nego za unošenje u sebe i zatvaranje u sebe. Behu neka vrsta kaveza u kome su zauvek tavorili komunicirati. Dakle, bez reči, bez pogleda, bez dodira. Uvek samo napredovanje Nikuda, a svuda. Komandosi protiv-vampirskih jedinica (u filmu) su, pak, uistinu komunicirali. A bio je to živ saobraćaj. Stalno odašiljanje informacija, tumačenje, konkretno upućivanje reči, pa makar one bivale samo „ustaj“, „uzmi ovo“, „nemoj“, „šta, kurac, čekaš“, „marš“, „sedi tamo“, „koliko je sati“, „tornjaj se“, „nisi natočio gorivo“, „skini je golu“, „hajde“, „probodi ga u srce“. (I mi, potomci bandita jasno saobraćamo. Najčešće se jedni drugima obraćamo upitnim rečenicama prateći ih snažim gestikulacijama: „Zar ti nisam rekla da izmakneš lonac sa šporeta“, rekla bi baba i ruke položila na kukove. „Možda bi mogao da popušiš“, rekao bi prijatelj, položivši šaku na genitalije. „Da nisi progutao fioku, prazna flaša“, rekao bih i pljunuo preko tepiha. „Šta ti je“, začulo se nežno iz spavaće sobe, prapraćeno lomljivom stakla. „Mora da je opet upao u klozetsku jamu“, kao da je doprlo iz podruma, pro-

praćeno udarcima metalnog predmeta o beton. „Hoćemo li mi još dugo ovako“, rekao je neko i pljunuo u šake.) (Profesor P, takođe „jedan od naših“, koga smo videli i kao svoga vođu, izražavao se jasno, ali kratkim rečenicama, smatrao sam. Razume se da je i on gestikulirao, ali je to činio neupadljivo. „E pa sad“, glasila je jedna od njegovih čuvenih kraćih rečenica, uvek praćena izvijanjem dlanova nagore. „Načinio je metodološku grešku“, rekao je jedanput, takođe kratko i jasno, u mukloj tišini, iskosivši osovinu glave, stisnuvši usnice, i lako zatitravši vrhom nosa. „Kolega Delić je u pravu“, rekao je, kratko i jasno, izvivši levu obrvu i gledajući neodređeno u daljinu. „Kao Džon Vejn“ „na onoj uzvišici“ iznad Velike doline u filmu *Tragači*. I opet ugledah profesora P, sedeo je za katedrom u dvorani u zgradi fakulteta. I opet ga doživih kao Klinta Istvuda zagledanog u lice žene koja je krila svoju tajnu.) Sve svoje Reči komandosi su izgovarali strastveno, vrelo, često i grubo. Ali uvek lično. I odmah si izgovoreno mogao ili da odbaciš ili da ga vešto upotrebiš. U svakom slučaju si bio praktičan. Pokretljiv i u mogućnosti da deluješ. Konačno, i da saznaš više o svojoj okolini.

Reči vampira - „snaga“, „noć“, „koža“, „pun mesec“, „moć“, „rupa“, „vukovi“, „kosa na vetru“, „sanduk“, „kapljice“, „pacovi“, „krv“, „mermer“ – nikome lično upućene, iako neodređene, su, pak, izgovarane ili urlikom, direktno iz grla, ili, pak, najčešće, šapatom (dakle, uvek nenormalno), sa dosta vazduha, tako da su sagovornici mogli izgovoreno da obuhvate telesno, da ga lagano prinesu svome telu i da u telo zariju svom žestinom, uz novi urlik, uz stenjanje, uz jauk ili uz divlje smejanje i štektavo kikotanje, nokte. Bio je to jedini mogući međusobni odnos sagovornika preko izgovorenog. I nisu za vampire postojale sadržine. Svet, koji su najčešće nazivali „mrak“ ili „onostranost“ ili „večnost“, postojao je za njih samo u telesnom, u kome, pak, postojашe samo u golom pokazivanju svoje spoljašnosti, pa u otimanju tuđe telesnosti, pa u ubijanju i komadanju tuđe unutrašnjosti. Odnos vampira i nevampira se odvija na granici života i smrti. A to je prostor neodređenosti. Praznina između razdvojenih i nedodirivih svetova. I dok su umrli zauvek bili nezainteresovani za žive, zaokupljeni čistim, neistorijskim, dakle ne-vertikalnim, uopšte, vandimenzionalnim sećanjem, otvarajući svoj svet, onostranost, svet beskonačnosti(?) i totalnosti(?), u svim pravicima protivno životu (što bi bio predmet neke druge povesti, o kojoj ovde neće biti reči), živi su u svome svetu, konačnom(?), vremenski i prostorno odredivom(?), delovali prevashodno usklađeno sa svim odlikama svoga bića, u mogućnosti da misle, osećaju, opažaju (što bi, takođe, bio predmet neke druge povesti), pri čemu su posebnu pažnju pridavali osećanju straha od praznine, praznine u onom međugraničnom pojasu, u međuzoni, između, kako rekosmo, svetova života i smrti. Bila je to zona mraka. Sa gledišta života: ništa drugo do predvorje smrti. Razume se da su tu boje nerazlučive. Bez senki, ukusa, mirisa i dodirljivosti, predmeti su tu delovali samo još kao makete. Nije bilo, na primer, čiviluka, ili pregrade za odlaganje kapa.

Kišobrani, polomljenih žica, iscepanog platna i oguljenih drški, leže na prašnjavom podu, preko koga vetar, bešumno, vitla sasušene grane i uvele listove, kaćeći ih za iskrivljene i iz natrulog patosa poluizbijene eksere. Na tim golim, skorelom krvlju uprljanim šiljcima, narasta, svakim naletom vetra, gomila nečega što ne može ni na šta da podseti. „Sećanje ovde ne postoji“, zapisah, značajno, u dnevnik. Kretah se nesigurnim korakom preko trošnog i škripavog poda. Pacove, bubašvabe i mokrice nisam osećao pod stopalima. „Čula su

ovde zabranjena", zapisah. Ulaskom u „zabranjenu zonu“, kao odsecanjem glave, prekinuto je svako opažanje, osećanje, mišljenje i pamćenje. I na osnovu čega ovo ovde sada beležim? Otkuda znam da je sve tako kako iznosim?

Postoji, međutim, i „zabranjena zona svesti“. (Dostupna svakome, ali ne i svakome pristupačna...) Zatvorena, čaurozna, neprobojna spolja, i razgraničena od preostalog, dominantnog polja svesti. Ne samo da je ona pars pro toto. Principom obratne sprege je ona toto. Gusta, neodredljivo koherentna bezbojna masa duha-u-telu. I otporna je na svaki uticaj spolja. „Imunološki sistem organizma i princip odolevanja promenama sredine.“ „Jetra i slezina bivstvovanja“, zapisujem u svesku. Ni jednom anti-biću dostupna. Ujedno klica i centar otpora svemu spolja, pa i vampirizmu. Dakle, „snaga subverzije“. Razume se da su u nekih živih stvorova („u ljudi“!) ova jezgra svesti posebno čvrsta. Razume se da je homogenost nukleusa svesti uslovljena i koncentracijom naslednih faktora. Ali („znam to“!): socijalni kontekst i te kako podstiče subverzivnost. „Iskustvo je i te kako važno“, zapisah u svesku (i jezno se promeškoljih).

Komandosi jedinica za likvidacije vampira jesu bića najčvršćeg kova. Telesna snaga tih „momaka“ i „devojaka“ je odmah uočljiva. Snažni su. Jaki, mišićavi i robusni. Žene, uvek „hardbodies“. Muškarci, ne uvek ošišani do glave, ali uvek „izbildovani“. Ujedno su to više nego samosvojne jedinice. Jesu u grupi. Uvek su, međutim, samostalni. I samosvesni. Posebno posebni. Skupina odabranih. Njihov odbir je određen, odnosno predodređen, stepenom homogenosti i otpornosti nukleusa svesti. Dakle, to jesu bića čvrstog jezgra. Zbilja su u stanju da se suoče sa svim opasnostima nastajućih prelaženjem „u zabranjenu zonu“. Vični Nesmetanom, lutaju međugraničnim prostorom između života i smrti. I zbilja su otporni na poglede, glasove, poljupce, posebno na priče Vampira. Ni najoštrij vampirski zubi ne probijaju kameno čvrstu, ne i tvrdu, i te kako savitljivu, i „erotično elastičnu“, utoliko i višestruko privlačnu, kožu vratova komandoskinja i komandosa jedinica za likvidacije vampira. A snaga tela, stasa, pokreta udovima, stamenog hodanja, odlučnog zamahivanja rukom („kratko iz lakta“) komandoskinja i komandosa uvek je rukovođena i usmerena samo titrajima začudne mase nukleusa svesti. Ova se tada, i uvek u „prekernim situacijama“, dokazuje („samo obaveštenima!“) kao movens opstajanja i nadmoći (ili, u najmanju ruku, nikako nezanemarljive „volje za moć“). I onda, najedanput, „kao munja“, ili „kao udar sekire“, ili „kao šamar“, ili „kao nenadno hvatanje za genitalije“, postaje gledaocu („toga filma“) jasno da se nalazi pred slikom otelovljenja Slobode. Komandoskinje i komandosi su, zahvaljujući tom skrivenom jezgru svesti, slobodna bića.

Vampiri, koji se, kao što znamo, hrane instantom duha, prevashodno perifernim slojevima svesti (jer do nukleusa nisu u stanju da prodru; jer jezgro svesti ne samo da im nije dostupno, nego bi, da im je dostupno, bilo kobna tinktura od koje umiru čak i besmrtni, ako nisu spremni na prihvatanje jezgra svesti; a vampiri to nisu; jer spremnost na prihvatanje jezgra svesti zahteva predispozicione kvalitete prihvatitelja; jer kvaliteti prihvatitelja su, pored ostalog, ljubav, samotnost, druželjubivost, posvećenost, čuljivost, skromnost, odanost, nepretvornost; a vampiri nikoga ne vole; jer nisu usamljeni; jer nisu ničemu posvećeni; jer nisu čuljivi; jer nisu skromni; jer nisu odani; jer nisu nepretvorni). Dakle, vampiri se hrane svešču (njenim perifernim slojevima), hrane se mišljenjem, osećanjima, opažajima i intuicijom živih: dakle, onim što sami ne poseduju. Jer oni su primer grupne pojave.

Jer uvek nastupaju u grupi. Jer se kreću grupno. Jer je na čelu grupe uvek Jedan. „Master“.
Vođa. Šef. General. Premijer.

Predsednik. I tako dalje.

Na dan polaska u Beograd (14.10.1998): kiša kvasi sliku grada (Diseldorfa). Teška teretna vozila; tragovi točkova u barama; nebo je samo još zapaljeno, izmoreno, bolesno, tkivo. Na aerodromu (u Diseldorfu), u vozilu koje se primiče avionu, putnici su bespomoćni. Lica ukočena. Pospana. I dalje u znaku noći. Slika je onda neznatno (ili suštinski) promenjena. Kroz zalučene prozore u hali ciriškog aerodroma, peku pogled slabi sunčevi zraci. Samo oni retko prodorniji probadaju bledu, od predugog sna izmorenu i istanjenu kožu na vratu putnice, glave položene o rame sredovečnog muškarca zakrvavljenih očiju i neobrijanog lica. Razume se da niko u tom zaleđenom prostoru ne reaguje na plitak glas sa zvučnika koji, besplatno, tonom zvučne viljuške u primicanju tišini, kao da izveštava o žalosti posle zločina nad bliskom osobom, doživljenog u dugom, zamračenom, znojnom snu... Onda i tromi pogled na oglasnu tablu, i slika reči „Beograd“, oznake cilja predstojećeg letenja, kao izbledeli trag maternjeg jezika u stalnom zaboravljanju sebe.

Lica putnika u avionu su smežurana. Oči putnika u avionu su vlažne. Odeća putnika u avionu je crna. Glasovi putnika u avionu su neživi.

Beograd. Sam i težak. Barok grada, i sve zemlje, toliko je izražen da se gledanje i pogled upiru o svaku neravninu reljefa tla. Oluci su krivi i izvijeni. Lice žene u autobusu je kockasto. Točkovi taksija su zubasti. Na Handkeovoj knjizi *Unutrašnji svet spoljašnjeg sveta unutrašnjeg sveta* (u prevodu Zlatka Krasnog) sam odmah ugledao neravnine. (Na pretposljednjoj stranici knjige su naslovi *Detinja povest*, *Bezželjno nesrećno*, *Pouka Sen-Viktoara* naprosto ispadali iz ležišta originalnih titlova.) Grad je lep. Ljudi su lepi. Lep je i predsednik ovdašnje političke stranke koga srećemo u jednom baru. Lep je i pozorišni reditelj koga srećemo na ulazu u zgradu policije. Najpre nas na prostoru centralnog gradskog trga Terazije u sebe „uvlače“ „svakodnevna zbivanja“. Potom bivamo „transportovani“ na splav kafane *Bahus*, na reci. Tu „ljubazno“ bivamo „spušteni“ na samo dno „nezavisne“ mračne povesti koja će da usledi tek posle nekoliko meseci. Sa nama su L. L. i D. B, B. K. i S. J. Reka se na tom mestu širi u pravcu neba. Razvlači svoju kožu. Nateže meso. Krv reke kola svom snagom. Tuče iz centra sebe u ime Boga koji u obliku ogromnog srca teško i duboko diše. Talasi odnose nabreklu dasku. Talasi odnose naduvanu lešinu konja. Talasi odnose čamac u kome nema nikoga. Listovi topola nečujno aplaudiraju. Nikada nisam video toliko malo znanja o svome okruženju. Nikada nisam video toliku nezainteresovanost za zlo koje će se svakog trenutka sručiti na nedužne periferijske senke. Sigurnost u sebe je toliko besmislena da sve što se odlučno pomera u svome tako uskom okruženju odmah ispada iz ruku. Sve se, svakim narednim pokretom, razbija. Prostor na kome smo se nalazili beše gomila razlupaka, na kojoj si sedeo kao kralj. Bila je to zaista država bez suseda. Narod je tu bivstvovao bez države. (A ne, kako se to tvrdilo, „zarobljen u kavezu države“.)

Sloboda. Prazno polje u kome bejasno negativni turisti.